

УДК 613-053.6(477)

Policy to shape healthy lifestyles among youth in Ukraine: organizational aspects

Iryna Liashchuk, Tetyana Semigina

BACKGROUND. Poor state of young people's health in Ukraine questions the adequacy of current national policy aimed at shaping youth healthy lifestyles (PYHL). Recent reorganization of state institutions, in particular the abolition of the Ministry of Family, Youth and Sport Affairs, along with a number of other relevant institutions, creates the need to redistribute the authority between the participants of PYHL in Ukraine. The objective of this study was to identify main problem areas in the organization of PYHL and find ways for its optimization, taking into consideration the experience of European countries.

METHODS. 1) Analysis of legal acts, national reports and other official documents related to PYHL was carried out for such countries as Sweden, Norway, Lithuania and Ukraine. 2) Semi-structured

interviews regarding the current state of PYHL and potential ways for its improvement were conducted with Ukrainian specialists working in the field of PYHL.

RESULTS. PYHL in European countries is well-regulated and intersectoral. The existence of national strategies and plans for shaping youth healthy lifestyles, which are based on the relevant evidence, simplifies the process of effectiveness evaluation. Ministries of health and social affairs are the key participants of PYHL, while departments of public health are important advisory institutions. Municipalities (Sweden, Norway) and municipal bureaus of public health (Lithuania) are the direct implementers of PYHL that in its turn is focused on local health needs. PYHL in Ukraine is fragmentary and unsystematic. The key

player of PYHL is the Ministry of Education, Science, Youth, and Sport Affairs, but there is no united system that would consolidate the efforts on different levels. Uneven resource allocation among regions and ignoring the local needs hinders the effective implementation of PYHL. Lack of common understanding of the YHL concept, poor coordination mechanisms, failure to use evidence-based approach, and use of the residual principle for financing the sector are the main issues that need to be addressed.

CONCLUSIONS. Development of the YHL strategy based on research results, determining the national advisory institution that would coordinate actions of various PYHL participants and extending self-regulatory opportunities for local policy actors can improve the PYHL in Ukraine.

Політика формування здорового способу життя молоді в Україні: організаційні аспекти

Лящук Ірина Миколаївна, Семигіна Тетяна Валеріївна

АКТУАЛЬНІСТЬ. Незадовільні показники стану здоров'я молоді в Україні ставлять під сумнів адекватність нинішньої національної політики формування здорового способу життя молоді (ФЗСЖМ). Реорганізація державних структур, зокрема ліквідація Міністерства у справах сім'ї, молоді та спорту як окремої структури, а також низки інших органів, залучених до ФЗСЖМ, зумовлює потребу в перерозподілі повноважень між суб'єктами політики ФЗСЖМ. Тому метою дослідження було виявити основні проблеми в організації політики ФЗСЖМ в Україні та визначити шляхи її опти-

мізації, з урахуванням досвіду європейських країн.

МЕТОДИ. У межах дослідження здійснено: 1) аналіз нормативно-правових актів, національних звітів та інших офіційних документів у сфері ФЗСЖМ Швеції, Норвегії, Литви та України; 2) інтерв'ювання українських фахівців щодо оцінки нинішнього стану політики ФЗСЖМ та підходів до розв'язання наявних проблем.

РЕЗУЛЬТАТИ. Політика ФЗСЖМ в європейських країнах добре врегульована та міжсекторальна. Наявність національної стратегії та плану ФЗСЖ, вироблених з урахуванням ре-

зультатів досліджень, спрощують систему оцінки досягнення політичними заходами своєї мети. Ключовими суб'єктами політики ФЗСЖ є міністерства охорони здоров'я та соціальних справ, а департаменти охорони громадського здоров'я є важливими консультативними органами. Муніципалітети (Швеція, Норвегія) та муніципальні бюро охорони громадського здоров'я (Литва), які є безпосередніми реалізаторами політики ФЗСЖМ, виконуючи загальнодержавні завдання, орієнтуються передусім на місцеві потреби. В Україні політика ФЗСЖМ визнана фрагментарною та безсистемною. Ключовим суб'єктом

політики ФЗСЖМ виступає Міністерство освіти, науки, молоді та спорту, але єдиної системи ФЗСЖМ, яка б поєднувала зусилля органів влади на різних рівнях, немає. Нерівномірний розподіл ресурсів між регіонами та ігнорування місцевих потреб перешкоджають ефективній реалізації засад ФЗСЖМ на локальному рівні. Основні проблеми політики ФЗСЖМ – невикористання доказового підходу під час формування політики, брак єдиної концепції ФЗСЖМ та механізмів координації між суб'єктами політики, а також фінансування галузі за залишковим принципом.

ВИСНОВКИ. Налагодженню організаційних механізмів політики ФЗСЖМ в Україні можуть сприяти такі дії: вироблення стратегії ФЗСЖ, визначення єдиного консультативного органу на національному рівні, який би координував політику ФЗСЖМ, та розширення автономії місцевих структур.